

ning at tage Forslaget under Nr. 25 tilbage med det Samme.

Indenrigsministeren (Sngerslev): Jo, jeg kan ligejaa godt tage det tilbage strax.

Formanden (Høgsbro): Endringsforslaget under Nr. 25 er saaledes taget tilbage; maa jeg spørge, om Nogen optager det. (Ophold). Da det ikke er Tilfældet, er det bortfaldet.

N. J. Larsen: Jeg har ønsket Ordet for ganske kort at anbefale til Thingets Velvillie Underendringsforslaget angaaende Ret for Fiskerne til uden Erstatning at benytte den udbræde og for Græsbevægt blottede Strandbred til Ophaling af Fiskerbaade og Tørring af Fiskeriredstaber. Saavidt mine Erfaringer stræffe sig, er der praktisk Trang til en saadan Bestemmelse. Jeg har fra mange Egne af Landet faaet Breve fra Fiskere, hvori de beklage sig over, at der lægges dem Hindringer i Veien for Udgang til Havet. Jeg tror derfor slet ikke, at det er nogen Bjørnetjeneste, man gjør Fiskerne, ved at vedtage en Bestemmelse som denne. Naar man hører den høitæredede Minister udtale sig om den, og hører den ærede Ordfører samt det ærede Medlem fra Fredensborg (Høge) udtale sig om den, skulde man tro, at det her dreiede sig om et næsten revolutionært Angreb paa Eiendomsretten, paa Grundlovens § 82. Den ærede Minister talte om Expropriation, og det ærede Medlem fra Fredensborg talte i bevægede Toner om den private Eiendomsret. Det er, tør jeg paastaa, jo en ren og stær Misforstaaelse. Her er slet ikke Tale om Expropriation, her er ikke Tale om Noget, der i nogen Maade gaar den private Eiendomsret for nær. Dette er et Forslag, som slet ikke rører ved Grundlovens § 82 om Eiendomsrettens Ukrænkelighed. Derfor kunde jeg, hvis det behøvedes, jo paaberaabe mig alle Jurister lige fra Ørsted og ned til Møgen. De have alle hævdet en Opfattelse af dette Forhold, som gaar i samme Retning, nemlig at slige Lovbestemmelser kan Lovgivningsmagten træffe uden i nogen Henseende at komme den private Eiendomsret for nær. Vi ville selvfølgelig alle beskytte den private Eiendomsret, der er Ingen, der vil gaa den for nær, men vi kunne ikke vel, synes det mig, her gaa ind paa at godkjende den Opfattelse af Grundlovens § 82, som vi nu og da have mødt i denne Forsamling. Naar vi have villet have Reformen paa det sociale Omraade, saa er man fra Modstandernes

Side ofte kommet frem med § 82 i Grundloven for dermed at drive os tilbage. Man brugte denne Paragraf i sin Tid overfor de Monradste Landbolove; man har brugt den overfor den lille Husmandsløv, og man vil bruge den her. Jeg siger, det er en fuldstændig Misforstaaelse og i Strid med Alt, hvad Juristerne have lært, som saat, lige fra Ørsted og helt ned til Møgen. Hvad staar der i Grundloven? Der staar, at den enkelte Borger er beskyttet mod tvungen Eiendomsafftaaelse, han er beskyttet i den Grad, at han kun kan tvinges dertil, naar han saar fuld Erstatning. Det er Paragrafen, men der staar ikke i Paragrafen, at det Omfang, som Eiendomsretten har havt da Grundloven blev til, urykkelig skal bevares i Fremtiden. Selve Eiendomsrettens Begreb er jo foranderligt; det er til Tider mere omfattende, til andre Tider mindre omfattende. Lovgivningsmagten har Ret til her at træffe Bestemmelse, og det har Lovgivningsmagten ogsaa gjort. Jeg skal blot nævne, at Rigsdagen har vedtaget blandt Andet Loven af 15de Mai 1868 som paahyder, at Gier af Grusgrave uden Erstatning skulle finde sig i, at Statens Jernbaner tage det fornødne Grus af deres Grusgrave. Der var Ingen, der da fandt, at det var et Angreb paa Eiendomsretten, der skete ved en saadan almindelig Bestemmelse. Naar vi give nye Bygningslove, naar vi give nye sanitære Love, kunne vi ligeledes komme til at træffe Bestemmelser, der i væsentlig Grad indvirke paa private Gieres Formuesffære, men der ved komme vi ikke i Strid med Grundlovens § 82. Jeg kunde ogsaa, hvis det gjordes fornødent, overfor den høitæredede Indenrigsminister paaberaabe mig hans egen Conseil-præsident, der jo for ikke mange Aar tilbage her i Thinget har fremlagt et Lovforslag om Forbud mod Tobaksdyrkning. Han foreslog, at det skulde forbydes Giere af Jord her i Danmark at bruge deres Eiendomsret paa en vis Maade. Der taltes da om Erstatning, men Ministeren afviste det som ubesøjet, man kunde godt træffe slige Bestemmelser uden at give Erstatning. Og det er ganske rigtigt. Altsaa paastaar jeg overfor den ærede Ordfører, og den høitæredede Minister, at denne Bestemmelse, her er Tale om, kunne vi, hvis vi ellers tro, den er praktisk tilraadelig, vedtage uden paa nogen Maade at komme Grundlovens Bestemmelser om Eiendomsrettens Ukrænkelighed for nær. Det er Noget, hvorom der ikke kan reises Diskussion (Modsigelse). Nei, det kan der ikke mellem dem, der overhovedet ville nleilige sig med at gjøre sig bekendt med Alt, hvad der er skrevet om